

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

w Szkole Podstawowej nr 6 w Grodzisku Mazowieckim

Przedmiotowe Zasady Oceniania z Biologii w szkole podstawowej opracowane w oparciu o:

1. Obowiązującą podstawę programową od 1 września 2024 dla II etapu edukacyjnego, szkoła podstawowa IV-VIII.
2. Program nauczania biologii zgodny z podstawą programową.
3. Statut Szkoły i WZO.

Przedmiotem oceny są:

1. Wiadomości
2. Umiejętności
3. Postawa ucznia

uzyskiwane poprzez:

1. Obserwację pracy uczniów
2. Kontrolę umiejętności praktycznych
3. Kontrolę ustną
4. Kontrolę pisemną

Metody oceniania osiągnięć ucznia

Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:

- wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;

- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.
- Oceny bieżące są wystawiane systematycznie w ciągu całego okresu nauki.
- Oceny śródroczne i roczne są wystawiane w oparciu o co najmniej trzy oceny bieżące.
- Postępy i osiągnięcia ucznia (ocena śródroczna i roczna) w nauce są oceniane według skali:

Stopień celujący – 6

Stopień bardzo dobry – 5

Stopień dobry – 4

Stopień dostateczny – 3

Stopień dopuszczający – 2

Stopień niedostateczny – 1

Ocenie podlegają

1. Prace klasowe kończące każdy dział nauczania:

- sprawdzanie opanowania wiedzy teoretycznej
- sprawdzanie umiejętności stosowania poznanej wiedzy w sytuacjach typowych
- sprawdzanie umiejętności stosowania poznanej wiedzy w sytuacjach problemowych
- rozwiązywanie zadań testowych

2. Krótkie sprawdziany – kartkówki :

- kartkówki obejmujące swym zakresem dwie ostatnie lekcje (niezapowiedziane) lub 3 ostatnie lekcje (zapowiedziane)

3. Wypowiedzi ustne :

- odpowiedzi ustne obejmujące zakresem dwie ostatnie lekcje

4. Aktywność na lekcji:

- wypowiedzi w czasie lekcji
- wyciąganie wniosków z przeprowadzanych doświadczeń

- rozwiązywanie zadań
- umiejętność pracy w grupie

5. Prace doświadczalne:

- wykonywanie doświadczeń na lekcji pod kierunkiem nauczyciela
- wykonywanie doświadczeń w grupach uczniowskich

6. Udział w konkursach - szkolnych i pozaszkolnych:

- konkursy międzyszkolne
- konkursy wewnątrzszkolne

9. Przygotowywanie innych prac np. referatów, projektów, prezentacji itp.

Zasady oceniania

Zasady organizacji procesu sprawdzania osiągnięć i postępów uczniów:

1. prace klasowe, sprawdziany, testy kompetencji są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem z wpisem w dzienniku elektronicznym;
2. jednego dnia może odbyć się jeden sprawdzian lub jeden test kompetencji;
3. tygodniowo mogą odbyć się maksymalnie 3 sprawdziany, natomiast, gdy przełożony na prośbę uczniów sprawdzian w danym tygodniu będzie czwartym sprawdzianem lub drugim w danym dniu to wówczas uczniowie są zobowiązani do napisania go;
4. każda praca klasowa poprzedzona będzie lekcją powtórzeniową;
5. kartkówka (obejmująca wiadomości z dwóch ostatnich lekcji) może być przeprowadzona bez zapowiedzi, natomiast kartkówka (obejmująca wiadomości z 3 ostatnich tematów) będzie zapowiedziana;
6. uczeń może być w ciągu semestru dwukrotnie nieprzygotowany do lekcji co obejmuje:
brak obowiązkowych pomocy dydaktycznych, niezdolność do odpowiedzi, pod warunkiem zgłoszenia nauczycielowi faktu nieprzygotowania na początku lekcji; zgłoszenie nieprzygotowania nie ma zastosowania w odniesieniu do zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów i innych prac klasowych; nieprzygotowanie ucznia zaznacza się w dzienniku lekcyjnym symbolem „np.”; nieprzygotowanie uczeń zgłasza w trakcie czytania listy obecności;
7. uczeń nieobecny na zajęciach edukacyjnych z powodu choroby (dłużej niż tydzień) powinien uzupełnić zaległości w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły; w tym

czasie uczeń może być nieprzygotowany do zajęć edukacyjnych na pierwszej lekcji (po uprzednim poinformowaniu nauczyciela o zaistniałej sytuacji w trakcie sprawdzania przez niego listy obecności);

8. uczeń może poprawić jednorazowo każdą ocenę uzyskaną ze sprawdzianu (w terminie do dwóch tygodni od dnia zapisu jego oceny w dzienniku) podczas zajęć dodatkowych lub na lekcji, po uprzednim ustaleniu terminu z nauczycielem; ocena uzyskana przez ucznia z poprawy sprawdzianu jest wpisywana do dziennika lekcyjnego;
9. każdy uczeń ma obowiązek napisania zaległego sprawdzianu; w sytuacji, kiedy został poinformowany o jej terminie, ale nie był obecny w dniu jej przeprowadzenia (uczeń otrzymuje wpis „nb” w oceny cząstkowe, co traktuje się jako informację o zaległości ucznia), uczeń jest zobowiązany do napisania zaległej pracy w terminie wskazanym przez nauczyciela. Jeśli uczeń nie wywiąże się z obowiązku, o którym mowa w pkt. 1, automatycznie „nb” zamienia się w ocenę niedostateczną z zakresu sprawdzianu, którą uczeń może poprawić, a która jest traktowana jako pierwsza ocena z tej pracy;
10. uczeń i jego rodzic/opiekun ma prawo do wglądu w prace pisemne dziecka.
11. każdy uczeń ma obowiązek przestrzegać postanowienia regulaminu pracowni, z którymi został zapoznany na pierwszej lekcji w danym roku szkolnym; brak przestrzegania postanowień regulaminu wiąże się z naruszeniem zasad bezpieczeństwa.
12. uczeń za aktywność na lekcji oprócz oceny może otrzymać plus (pięć plusów = 5);

Ocenianie prac kontrolnych odbywa się z wykorzystaniem skali procentowej:

Ocena	% punktów możliwych do zdobycia
Celujący	98-100
Bardzo dobry	87-97
Dobry	75-86
Dostateczny	51-74
Dopuszczający	31-50
Niedostateczny	0-30

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania
- b) prezentuje swoje wiadomości posługuje się terminologią biologiczną
- c) potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych
- d) formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy
- e) dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych
- f) wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach
- g) potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji
- h) bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym
- i) wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią
- j) bierze udział w konkursach biologicznych

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania
- b) wykazuje szczególne zainteresowanie biologią
- c) potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach.
- d) bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji
- e) potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzić doświadczenie i hodowle przyrodnicze
- f) sprawnie posługuje się mikroskopem, lupą oraz sprzętem laboratoryjnym
- g) potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i je opisać
- h) prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawnie terminologią biologiczną
- i) aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności
- b) potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela
- c) posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny

- d) wykonuje proste preparaty mikroskopowe
- e) udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania
- f) jest aktywny na lekcji

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanowała wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii oraz takie, które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych
- b) z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności
- c) z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.
- d) wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- a) ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia
- b) wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności pod kierunkiem nauczyciela
- c) z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne
- d) wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej e) jest mało aktywny na lekcji

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia
- b) nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi
- c) wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych
- d) nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela
- e) wykazuje bierną postawę na lekcji

Dostosowanie Przedmiotowych Zasad Oceniania z biologii do możliwości uczniów ze specyficznymi wymaganiami edukacyjnymi.

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcje zastosowane zostają zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

Uczniowie z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

- dostosowanie wymagań i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- formułowanie krótkich, prostych poleceń;
- unikanie metafor, skrótów myślowych, dokładne i precyzyjne formułowanie oczekiwań i ocen;
- wydłużenie czasu pracy;
- powtarzanie poleceń/zapisywanie poleceń na tablicy;
- stosowanie czytelnych czcionek, większych odstępów;
- dostosowanie długości i formy poleceń w sprawdzianach, np. użycie krótszych i bardziej przejrzystych instrukcji;
- zapewnienie miejsca w klasie, które umożliwi monitorowanie pracy ucznia;
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi
- dbanie o atmosferę spokojnej pracy;
- ocenianie prac ucznia zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno – pedagogicznej (dostosowanie kryteriów w związku ze stwierdzoną dysleksją i dysgrafią);

Uczniowie niesłyszający lub słabosłyszający:

- dostosowanie wymagań i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- posadzenie ucznia w takim miejscu, które zapewnia dobry odbiór informacji zapisanych na tablic;
- stworzenie optymalnych warunków odbioru mowy;
- wyjaśnianie pojęć nieznanymi, abstrakcyjnymi;
- stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy;
- sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału;
- przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu;
- szczególnie doceniać aktywność ucznia, jego wkład pracy, a także stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność);
- upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń;
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi;

Uczniowie niedowidzący/słabowidzący

- udostępnienie materiałów w dużej czcionce, audio deskrypcji lub wersji elektronicznej;
- wykorzystanie wysokokontrastowych ilustracji;
- możliwość korzystania z technologii wspomagających;
- uczeń ma możliwość wyboru formy sprawdzianu – ustnej lub pisemnej;
- wydłużenie czasu na wykonanie testów i zadań wymagających czytania;
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi;
- dostosowanie wymagań, tempa i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

- dostosowanie wymagań, tempa i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- zmniejszenie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczenie czasu na ich opanowanie i
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowych wyjaśnień

- wspomaganie pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych
- stosowanie czytelnych czcionek, większych odstępów;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadań),
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi;
- wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;

Uczeń z afazją

- dostosowanie wymagań, tempa i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- umożliwianie uzupełniania wypowiedzi ustnej zapisem;
- nie wymaganie odpowiadania pełnym zdaniem;
- wspieranie podczas redagowania wypowiedzi ustnych (np. podpowiadanie brakujących słów);
- formułowanie krótkich instrukcji, w postaci konkretnych pytań lub poleceń. Powtarzanie ich w razie potrzeby;
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi;
- wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;

Uczeń posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysgrafia, dysortografia, dysleksja):

- dostosowanie wymagań, tempa i liczby zadań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;
- Stosuje się krótkie i proste polecenia, głośne czytanie poleceń zadań, objaśnianie dłuższych poleceń;
- stosowanie czytelnych czcionek, większych odstępów;
- ocenianie treści merytorycznej, a nie formy zapisu, np. niepunktowanie błędów ortograficznych w pracach pisemnych;

- w przypadku dysgrafii nie należy oceniać estetyki pisma, sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne (np jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału);
- przy dyskalkulii – umożliwienie użycia kalkulatorów i wzorów pomocniczych;
- stosowanie pytań dodatkowych, aby upewnić się, że uczeń zrozumiał ich znaczenie